

Ook wordt wel een specifiek of waarde-recht naast den accijns geheven.

Het onder c. bedoelde recht is een specifiek recht, de onder e. en f. bedoelde rechten zijn waarderechten.

Wat geldt nu als „waarde” bij den invoer? De importeur heeft in het algemeen de keus tusschen twee stelsels, te weten aangifte naar den *loopenden prijs* of naar den *werkelijken koopprijs*.

Aangifte naar den „loopenden prijs” is *steeds* toegestaan. Hieronder wordt verstaan, de som welke de „eerste hand” in het buitenland — dit is bijv. een fabrikant — op den dag der aangifte voor levering hier te lande zou kunnen bedingen, zonder inbegrip van de Nederlandsche belastingen en van de expeditiekosten verder dan de eerste grensplaats of haven (art. 120, sub 6, van de Algemeene wet op den in-, uit- en doorvoer). Deze loopende prijs kan blijken uit bijv. marktprijzen, prijscouranten, enz.

Bij aangifte naar den „werkelijken koopprijs” moet worden aangegeven de werkelijk verschuldigde koopprijs met bijberekening van alle daarin niet reeds begrepen op de levering hier te lande vallende kosten, doch zonder inbegrip van de Nederlandsche belastingen en van de expeditiekosten verder dan de eerste grensplaats of haven (art. 120, sub 6, Algemeene wet). Aangifte naar den „werkelijken koopprijs” wordt slechts toegestaan, indien wordt voldaan aan drie voorwaarden, t.w.:

1e. de goederen moeten ingevolge normalen koop en verkoop worden geleverd;

2e. de aanvrager moet zijn verlangen om naar den „werkelijken koopprijs” te declareren, op eerste aanvraag tot toelichting kenbaar maken; hij kan zulks daarna niet meer herroepen;

3e. de koopprijs mag ten hoogste een half jaar vóór de aangifte zijn bedongen, tenzij spoediger aflevering en aangifte in redelijken zin niet mogelijk zouden zijn geweest.

De hierboven omschreven waarde geldt ook voor de berekening van het onder f. bedoelde compenseerend invoerrecht van 1 of 2 %.

Het *bijzonder* invoerrecht van 4 of 10 %, dat ingevolge de Omzetbelastingwet wordt geheven, moet echter ingevolge art. 17 dier wet worden berekend over den „loopenden prijs” of den „werkelijken koopprijs” *verhoogd* met de onder a. t/m d. en f. bedoelde invoerrechten.¹³⁾

De omzetbelastingwet verleent verder *teruggaaf* van: alle bijzondere en compenseerende invoerrechten betaald over goederen, welke 1e. hier te lande als grond- of hulpstof zijn gebruikt ten behoeve van hier te lande afgeleverde of naar het buitenland uitgevoerde eindproducten, of 2e. hier te lande door een fabrikant zonder nadere be- of verwerking zijn „door”verkocht.

In plaats van teruggaaf te vragen, doet de fabrikant verstandig de hierboven onder 1e. bedoelde goederen belastingvrij in te slaan (met bestelorders). Opgemerkt wordt hierbij, dat ook voor talrijke in de tabel B genoemde goederen bestelorders noodig zullen zijn, n.l. voor die welke met een compenseerend invoerrecht zijn belast. De tabel B geeft immers alleen vrijstelling voor het bijzondere, het plaatsvervangende invoerrecht, *niet* voor het compenseerende invoerrecht.

De teruggaaf is ten aanzien van het bijzonder, het plaats-

¹³⁾ Art. 17 Omzetbel. spreekt van „waarde der goederen, de laatste berekend onder bijvoeging van het invoerrecht volgens de Tariefwet 1924”. Dat de onder a, b en f bedoelde rechten ingevolge de Tariefwet worden geheven, is zonder meer duidelijk. Doch ook het benzine-recht (c) valt hieronder, omdat art. 1, 2e lid, van de Benzinewet luidt: „Dit invoerrecht wordt geheven boven dat verschuldigd volgens onderdeel I van post 96 van het tarief behoorende bij de Tariefwet 1924 —, *als ware het mede in genoemde tariefpost opgenomen.*”

De onder d bedoelde opcenten volgen de hoofdsom, zoodat ook deze ingevolge de Tariefwet worden geheven.

vervangend, invoerrecht logisch. Over de teruggaaf van het compenseerend invoerrecht is in de Tweede Kamer der Staten-Generaal veel te doen geweest. De heeren *Kortenhorst* en *Bierema* bestreden deze teruggaaf; de Minister verdedigde haar en hij wist de meerderheid van de Kamer op zijn hand te krijgen. Het bestek van dit artikel laat niet toe hierop nader in te gaan.

Overtuigd, dat ik op sommige punten uitvoeriger had kunnen zijn, meen ik hiermede mijn overzicht te kunnen eindigen.

Dr. M. J. H. SMEETS

VERSLAG VAN HET 4e INTERNATIONALE ACCOUNTANTS-CONGRES, GEHOUDEN VAN 17 TOT 21 JULI 1933. TE LONDEN

Als vervolg op ons vorig artikel volgt hieronder een korte bespreking van de verschillende referaten, uitgebracht op het „International Congress on Accounting 1933”, gehouden te Londen.

Sir *Josiah Stamp*:

„International Finance.”

Uitvoerig behandelt spreker de tegenwoordige economische moeilijkheden. De urgente problemen zijn volgens hem, de volgende:

1. Het evenwicht tusschen persoonlijke vrijheid en overheidsbemoeienis;
2. Afstand doen van nationale souvereiniteit ten gunste van internationale bemoeienis inzake economische kwesties;
3. Het monetaire probleem.

Ten aanzien van dit laatste punt wordt ook besproken de Amerikaanse inflatie; de mogelijkheid van stabilisatie; de toekomstige waarde van het goud, enz. enz.

O.m. merkt spreker op:

„dat ook de opvatting in accountantskringen, dat effecten ge-„waardeerd moeten worden tegen beurskoers, maakt, dat de „juiste uitwerking van de economische machten op het inter-„nationale financie-wezen, niet tot haar recht komt. Er wordt „gewoonlijk verondersteld, dat „Wall Street”, behalve de re-„sultaten, ook weergeeft, hetgeen werkelijk in de industriële „wereld geschiedt of zal geschieden. Inplaats hiervan is de beurs „echter dikwijls de aanleidende oorzaak, in plaats van een weer-„gave of een verwachting.”

en verder:

„De door voorzichtigheid aan de accountants voorgeschreven „regel, dat met waarde-vermindering van effecten en onder-„panden rekening dient te worden gehouden, doch waardever-„meerdering buiten beschouwing moet blijven, is, hoewel voor „individuele zekerheid juist, economisch over het algemeen „nadeelig. De theorie, dat, als A. staats-obligaties bezit, welke „£ 10.000.— hebben gekost en bij een waarde-vermeerdering tot „£ 15.000.— geen £ 5000.— winst heeft gemaakt, omdat hij „de stukken in zijn bezit houdt, terwijl daarentegen B., die ze „voor £ 15.000.— verkoopt, en deze £ 15.000.— weer in andere „effecten investeert, die op £ 15.000.— staan, de £ 5.000.— „kapitaalwinst wel gerealiseerd zou hebben, is economische non-„sens. Beiden, A's originele effecten, die nu £ 15.000.— waard „zijn en B's nieuwe effecten (misschien dezelfde soort), die „£ 15.000.— kosten, zijn in dezelfde mate onderhevig aan een „neiging tot dalen tot £ 10.000.—. Sommige accountants-opvat-„tingen ten opzichte van effecten-koersen zijn niet zonder invloed „op het internationale financie-wezen.”

De volgende opmerkingen werden gemaakt:

Professor *Gregory* (Gr. Br.):

„..... Mijn derde punt is er een, waarmede, volgens mij, „accountants zich in de naaste toekomst in het bijzonder moeten „bezighouden. Het is het volgende: Sir *Josiah Stamp* vestigt in „zijn referaat de aandacht op het groote belang, dat een land, „hetwelk zoo van den internationalen handel afhankelijk is als „het onze, heeft, bij een vaste basis voor internationale handels-„transacties. Hiermede ben ik het vanzelfsprekend volkomen „eens. Ik ben echter van meening, dat hij verzuimd heeft het

„grootte belang te schetsen van stabiele valuta's, met het oog op „de enorme vlucht van de internationale beleggingen, welke in de „laatste anderhalve eeuw aan dit land waren toevertrouwd.”

De Heer C. Latham (Gr. Br.):

„..... Om op de laatste zinsnede het eerst terug te komen, n.l. „de mededeeling van Sir Josiah Stamp, dat de accountants- „reglementen aanleiding geven tot depreciatie der effectenkoer- „sen, twijfel ik er niet aan of vele van onze cliënten zouden „in de laatste paar jaar Sir Josiah Stamp's stelling, dat met „de fluctuaties van de effecten-koersen geen rekening dient te „worden gehouden, met veel enthousiasme hebben begroet, voor- „namelijk als zij daardoor in staat zouden zijn hunne bankiers „van deze opvatting te overtuigen.”

en verder

„..... De ontwikkeling van het accountants-beroep is een „bewijs van den toenemenden omvang van het toezicht op de „economische machten, en wat de wereld noodig heeft is niet „minder economisch toezicht, maar meer economisch toezicht. „De bloem van persoonlijke vrijheid kan, naar mijn meening, „alleen bloeien in den grond van economische zekerheid”.

De Heer C. H. Gooding (Gr. Br.):

„..... Ik vertrouw, dat wij den weg zullen vinden naar het „internationale denken, en een manier zullen vinden om uit de „moeilijkheden te komen, die ons heden ten dage terneerdrukken, „en die naar wij hopen door internationale overeenkomsten zul- „len worden overwonnen. Ik geloof, dat de accountants dit moe- „ten doen; wij kunnen ons niet verlaten op pers-redacteuren. „Pers-redacteuren doen alleen van zich hooren, als de wereld, „waarin hun lezers verkeeren, in brand staat. De accountants „moeten het doen. Alleen dat congres, hetwelk een plan kan ont- „werpen, dat ons uit de moeilijkheden, waarin wij ons bevinden, „kan brengen, zal naam maken. Waarom zou niet dit congres „door haar besluiten, haar gedachtenwisselingen, trachten den „mensen de noodzakelijkheid bij te brengen van voorlichting, „voortdurende deskundige voorlichting en advies? Als wij dat „doen, zal dit congres misschien naam maken”.

De Heer E. Castleton (Gr. Br.):

„..... Zoo U bekend is, hadden wij geen tijd Sir Josiah „Stamp's referaat goed te bestudeeren en zou ik enkele oogen- „blikken alleen de aandacht willen vestigen op die gedeelten van „het referaat, die ons, accountants, interesseeren. De inleider „zegt, dat wij vastzitten aan reglementen en dit is volkomen „juist. Sedert Noach de ark inging en zijn beesten paar voor „paar met zich nam, hebben wij geleerd met cijfers te werken. „Het eenige, dat Sir Josiah Stamp dezen morgen heeft genoemd „zijn schoenen. Ik zie niet in hoe wij alles kunnen meten op „basis van schoenen of met welke andere eenheid ook. Als wij „onze schoenen willen ruilen voor een koe — waarnaar de laatste „spreker verwees — zullen wij een basis moeten hebben om „precies te weten hoeveel paar schoenen een koe waard is. „Welke betere basis zouden wij kunnen hebben dan die, welke „reeds gedurende vele eeuwen in gebruik is geweest, en haar „perfectheid heeft bewezen? Ik zie niet in hoe wij dit kunnen „verbeteren. Wij hebben deze basis niet aangenomen, zij is, „evenals de accountancy eenige jaren geleden, tot ons gekomen. „Het accountantsberoep toch is eigenlijk nog jong. Wij zullen „echter gaarne van Sir Josiah Stamp een andere methode van „calculeeren vernemen, en wel een, die zoowel onze, als zijn „goedkeuring zal wegdragen.

„Nu wat betreft het verhoogen en verlagen van vaste goederen. „Voor de accountants zijn er al genoeg moeilijkheden, en U zult „moeten toegeven, dat, als wij, bij het opmaken van een balans „telkenmale de bezittingen opnieuw moeten waardeeren, onze „taak onuitvoerbaar zou zijn. Ook de aandeelhouders zouden „misleid worden en niemand weet meer waar hij precies aan toe „is. Tenslotte is „accountancy” een nauwgezette wetenschap. „Het kan natuurlijk zijn, dat wij in de oogen van Sir Josiah „Stamp ongelijk hebben, door deze wetenschap met „nauwgezet” „te betiteln, maar als zij niet nauwgezet was, zie ik niet in welk „nut accountants hebben en zullen hebben. Het is niet mijn be- „doeling om, als accountant, alles aan de economie over te „laten, hoeveel waardeering ik ook voor deze Heeren heb”.

Sir Josiah Stamp merkte in zijn beantwoording van de ver- schillende debaters nog het volgende op:

„..... Door een anderen spreker is medegedeeld, dat „accoun- „tancy” een accuraat en nauwgezet beroep is. Geheel tot Uw „dienst. U tracht nauwgezet en accuraat te zijn met Uw bereke- „ningen en U hebt reglementen ingesteld, die voortreffelijk zijn.

„Hetgeen ik gezegd heb is alleen dit, dat deze reglementen uit- „muntend mogen zijn, doch dat het Uw plicht is in te zien, dat „er bepaalde onderdeelen zijn, die vroeger als betrekkelijk vast- „staand zijn aangenomen. Alles verandert echter. Overlegt U of „er geen betere methode te vinden is dan die, welke U vroeger „als de meest juiste hebt aangenomen. Ik zou U willen verzoeken „om nog nauwgezetter te zijn. U moet echter een nieuwe wijze „van nauwgezetheid vinden, die het mogelijk maakt, anarchie „onder toezicht te stellen.

Als volgend onderwerp werd behandeld „Exchange fluctua- tions in relation to accounting as regards operating results and asset values”.

Het onderwerp werd door den schrijver, den Heer A. E. Cutforth (Gr. Br.) ingeleid. Spreker zegt, dat de balansen en verlies- en winstrekeningen opgemaakt moeten worden in de geldsoort van het land, waar het Hoofdkantoor is gevestigd.

De volgende grondbeginselen worden genoemd:

1. dat kapitaalsuitgaven in een fluctueerende muntsoort, moeten worden omgerekend in de vaste muntsoort tegen den geldenden koers op den datum, waarop de uitgave geschied- de;
2. dat roerende bezittingen, (andere dan voorraden) en ver- plichtingen in de fluctueerende muntsoort, moeten worden omgerekend in de vaste muntsoort tegen den geldenden koers op den datum, waarop de balans wordt opgemaakt;
3. dat op den datum van de balans aanwezige goederen- voorraden, die zijn aangekocht in de fluctueerende munt- soort, moeten worden omgerekend in de vaste muntsoort tegen den geldenden koers op de data, waarop zij werden verkregen. Goederen, bestemd voor verkoop, moeten worden afgeschreven tot op marktwaarde, althans indien deze lager is dan de kostprijs;
4. dat winsten, behaald in een fluctueerende muntsoort, moeten worden omgerekend in de vaste muntsoort tegen den door- snee-koers van de data, waarop deze winsten werden behaald. Voor verliezen moet vanzelfsprekend hetzelfde principe worden toegepast.

Al deze punten worden uitvoerig besproken.

Spreker zegt o.m., dat, indien gelden geleend zijn voor kapitaalsuitgaven en de geldsoort, waarin de leening is aange- gaan apprecieert, dan wordt de schuld groter en moet dit ver- lies niet gebracht worden ten laste van de Verlies- en Winst- rekening, doch ten laste van het kapitaal. Spreker merkt hierbij op, dat deze handelwijze niet door accountants zal worden aan- vaard.

Debater W. Holman (Gr. Br.) bespreekt de moeilijkheid van verandering van de koersen gedurende den tijd, die verloopt tussehen het einde van het boekjaar en het gereedkomen van de balansen.

Debater J. C. A. v. d. Spil (Holland) merkt op, dat, indien bij daling van de vreemde valuta het prijspeil in dat land niet stijgt, wel degelijk ook voor de kapitaalsuitgaven de tegen- waarde in eigen muntsoort moet worden herzien. Aan de hand van een voorbeeld wordt dit aangetoond.

Debater J. Fukatko (Tsjecho-Slowakije) bespreekt de wette- lijke maatregelen genomen in 1927 in Tsjecho-Slowakije ter op- heffing van het verschil in oude en nieuwe kronen.

Bepaald werd o.a., dat de schijnwinst door herwaardering verkregen, niet mocht worden uitgekeerd.

Debater J. C. Myer (U.S.A.) maakte de volgende opmer- king:

„..... Dit verschaft mij de gelegenheid, om, wat ik al enkele „jaren geleden had willen doen, de accountants van de geheele „wereld te wijzen op de wenschelijkheid zich meer te interessee- „ren voor overheids-maatregelen en speciaal die, betreffende de „buitenlandsche wisselkoersen. Ik zou het gaarne daarheen ge- „leid willen zien, dat, wanneer de volgende economische confe- „rentie wordt gehouden, althans indien dit nog plaats heeft, aan

„de delegatie van elk land minstens één bevoegde, „chartered” of „certified” accountant wordt toegevoegd, niet als adviseur „voor de commissie, maar als lid van de delegatie, en dan een „die voldoende autoriteit bezit.

„Toen ik vanmorgen op het podium zat en de algemeene be- „langstelling zag, kreeg ik den indruk, dat ieder, onverschillig „van welk land hij kwam en van welken stand hij was, de ge- „bruiken en ik mag zeggen ook de taal van den ander begreep, „en ik ben er van overtuigd, dat, wanneer de „certified” of „char- „tered” accountants meer belang stelden in en benoemd worden „als lid van de tarieven-commissies, economische commissies en „andere lichamen, die de internationale vraagstukken trachten „op te lossen, men eerder tot een oplossing zou komen, dan met „de tegenwoordige formatie.

„Dit geeft mij aanleiding U allen, en speciaal diegenen uit de „Vereenigde Staten, aan te raden, meer belang te gaan stellen „in regeerings-aangelegenheden. Wij zullen vanzelfsprekend op „den weg daartoe moeilijkheden ondervinden. Enkele jaren ge- „leden waren de accountants te terughoudend en te conservatief „om zich in overheids-aangelegenheden te mengen, maar ik „geloof, dat de opleiding, het conservatisme, de standvastigheid „en de praktische ervaring van de accountants noodzakelijk zijn, „om, juist in de omstandigheden zooals Mr. *Cutforth* ze schetste, „de moeilijkheden van de sterk fluctueerende valuta's op te „lossen.”

Daarna kwam aan de orde het onderwerp: „Holding and Subsidiary companies” Accounting principles involved in the treatment of earnings and valuation of holdings.

Inleider: Sir *Albert W. Wyon*.

Nadat schrijver gewezen heeft op de belangrijkheid van dit onderwerp in dezen tijd, geeft hij eenige wettelijke bepalingen, voorkomende in de Companies Act. 1929 ten aanzien van de bijzonderheden die den aandeelhouders van de holding-companies moeten worden medegedeeld. O.m. dat moet worden aangegeven hoe de verliezen en winsten van de verschillende dochterondernemingen zijn verwerkt: of en zoo ja, welke reserves er zijn gemaakt voor de verliezen en kwade posten, voorkomende in de balans van de dochtermaatschappijen. Het is echter niet noodig de verliezen en winsten van iedere dochtermaatschappij afzonderlijk op te geven. De wettelijke voorschriften, zegt schrijver, zijn echter zoo onvolledig en vaag, dat de aandeelhouders er toch geen beter inzicht door krijgen. Als kenmerk van de dochter-maatschappij noemt schrijver, dat de moeder-maatschappij door eigen aandeelbezit of via het aandeelbezit in andere maatschappijen, de stemmenmeerderheid heeft in zulk een dochter-maatschappij.

Schrijver geeft drie groepen van dochter-maatschappijen:

- 1°. maatschappijen, die geheel of voor het grootste deel het eigendom zijn van de moeder-maatschappij;
- 2°. maatschappijen, waarover de moeder-maatschappij slechts controle heeft door de meerderheid der stemmen in de aandeelhoudersvergadering;
- 3°. maatschappijen waarin het belang van de moeder-maatschappij groot genoeg is voor het beheerschen van de dochter-maatschappij in elk opzicht. Dus inbegrepen liquidatie, verkoop of fusie. In Engeland is hiervoor een meerderheid noodig van 75 %.

Voorts merkt schrijver op, dat buitenlandse dochter-maatschappijen niet op één lijn gesteld kunnen worden met binnenlandse dochter-maatschappijen.

Indien de moeder-maatschappij winsten in haar balans verwerkt, die nog niet door de dochter-maatschappij zijn gedeclareerd, moet dit, zegt schrijver, worden gememoreerd.

De winsten van de dochter-maatschappijen moeten, volgens schrijver, bij de moeder-maatschappij tot uitdrukking komen in die periode, waarin die winsten zijn gemaakt. Dus niet in die, waarin de dividenden worden ontvangen.

Komen hieronder reeds vroeger door de dochter-maatschappijen gemaakte winsten voor, dan moet dit worden aangegeven.

Groote overlopende winst- of verliessaldi bij de dochter-maatschappijen moeten eveneens worden gememoreerd.

Is de deelneming in een dochter-maatschappij bij de moeder-maatschappij geheel afgeschreven, dan is het, naar schrijver's meening, niet noodig, dat de moeder-maatschappij voor de verliezen der dochter-maatschappij reserveert. Abnormale winsten en verliezen, overboekingen uit reserves, etc. bij de dochter-ondernemingen, moeten bij de moeder-maatschappij tot uitdrukking worden gebracht.

Interest op deelnemingen in dochter-maatschappijen mag eerst dan als winst in de verlies- en winstrekening van de moeder-maatschappij worden opgenomen, indien ook inderdaad deze interest door de dochter-maatschappij is verdiend.

Van de met winst door de moeder-maatschappij aan de dochter-maatschappij verkochte en bij de dochter-maatschappij op den balansdatum nog voorradige goederen, moet de berekende winst op deze niet verkochte goederen worden gereserveerd.

In het kort, de balans en verlies- en winstrekening van de moeder-maatschappij moeten zoo worden opgemaakt, alsof deze balans en verlies- en winstrekening, alsmede die van de dochter-maatschappijen, één geheel vormen.

Ten aanzien van de accountantsecontrole merkt schrijver op, dat naar zijn meening, de controle van de moeder-maatschappij en van de dochter-maatschappijen in één hand moet zijn. Waar dit niet het geval is, moet de accountant van de moeder-maatschappij het recht hebben, alle inlichtingen te vragen aan de bestuurders en de accountants van de dochter-maatschappijen.

De eerste debater, *Maurice E. Peloubet* (U.S.A.) zegt, dat de inleider het geval wel wat eenvoudig stelt, als hij opmerkt, dat de boeken van de moeder-maatschappij een beeld moeten geven van het geheele concern. Dit zou, zegt spreker, alleen mogelijk zijn, indien het gaat om een enkele of een zeer klein aantal dochter-maatschappijen en dan nog, indien deze van een zeer eenvoudige structuur zijn. Denk eens aan onderling aandeelbezit; vestigingen in verschillende landen onder verschillende wettelijke bepalingen. Bovendien komen dan niet duidelijk tot uitdrukking de rechten, resp. dekking voor elken crediteur of groep van crediteuren. Dan zijn daar nog, de gedeeltelijke deelneming; de deelneming in geheel verschillende ondernemingen; enz. enz. Zoowel de aandeelhouders als de crediteuren moeten weten waar ze aan toe zijn. Dit duidelijk samen te vatten in één balans lijkt spreker niet goed mogelijk.

Ook met de opmerking van den inleider, dat de dochter-maatschappij elk jaar de geheele gemaakte winst moet uitkeeren, kan spreker zich niet vereenigen. Ter staving daarvan geeft spreker eenige cijfervoorbeelden.

De volgende debater *P. Klijnveld* (Holland) geeft kort weer de wettelijke bepalingen in Holland ten aanzien van de balans van naamloze vennootschappen.

Spreker meent, in tegenstelling met den inleider, dat te veel publiciteit nadeelig kan zijn voor de N.V., dat de concurrentie dan te veel zou worden ingelicht.

Voorts, dat in de verlies- en winstrekening van de moeder-maatschappij niet gespecificeerd alle verliezen en winsten van de dochter-ondernemingen opgenomen kunnen worden.

Spreker vraagt den inleider of hij ook niet van meening is, dat het voldoende is als de accountant, indien de verliezen in dochter-ondernemingen niet voldoende in aanmerking zijn genomen, gedwongen wordt daarvan melding te maken.

Er moeten, naar spreker's meening, speciale voorschriften zijn betreffende de accountantsverklaring, ten aanzien van de gecombineerde balans en verlies- en winstrekening van de moeder-maatschappij. Naar te hopen is, zegt spreker, brengt het volgende congres ons de internationaal aanvaarde accountantsverklaring en het internationaal aanvaarde werkprogramma.

Voorts wordt gewezen op het groote gevaar, indien tot het concern een bankbedrijf behoort of indien groote particuliere vermogens door het concern worden beheerd.

Tenslotte wijst spreker er op, dat dezelfde maatstaf, die wordt aangelegd ten aanzien van de samenwerking met de accountants van de dochter-ondernemingen, geldt ten aanzien van de eigen-accountantsafdeeling van het concern.

Debater *L. W. Farrow* (Gr. Br.) is met inleider van meening, dat de winst, gemaakt in de dochter-onderneming, geheel in de jaarrekening van de moeder-maatschappij tot uitdrukking moet komen, doch dat dat gedeelte van de winst, dat niet uitgekeerd wordt, afzonderlijk moet worden vermeld als niet in aanmerking komende voor eventuele dividend-uitkeering door de moeder-maatschappij.

Spreker is het niet eens met den inleider, dat het geheele concern door denzelfden accountant moet worden gecontroleerd. Wel, dat de accountant van de moeder-maatschappij het recht moet hebben alle inlichtingen te vragen aan het Bestuur en de accountants van de dochter-ondernemingen.

Debater *C. E. Fletcher* (Gr. Br.) merkt op, dat het niet mogelijk is zulke wettelijke bepalingen te maken, die de te publiceren jaarrekening geheel en voor alle gevallen omvatten.

Eveneens is het onmogelijk, zulke wettelijke bepalingen te maken, dat voor alle gevallen is vastgelegd wat de accountant wel en wat hij niet moet rapporteren, resp. tot uitdrukking brengen. Het is een aangelegenheid van gezond verstand en eerlijkheid. De accountant moet zelf beoordeelen, welke verschooten gegevens hij ter kennis van de aandeelhouders moet brengen. Spreker meent, dat verliezen en winsten, voorkomende in de jaarrekening van de dochter-ondernemingen, in de verslaglegging der moeder-maatschappij tot uitdrukking moeten komen.

Hoe groot moet het belang zijn van de moeder-maatschappij, wil zij kunnen spreken van een dochter-onderneming? Spreker meent, dat niet, zooals de wet zegt, meer dan de helft van de aandeelen daarvoor noodig is, doch dat ook daar beneden wel degelijk in bepaalde gevallen van dochter-ondernemingen kan worden gesproken.

Als algemeenen regel stelt spreker, dat de aandeelen in dochter-ondernemingen gelijk te stellen zijn met vast kapitaal, als: grond, gebouwen, enz., hoewel er omstandigheden kunnen zijn, dat de waarde ervan nader onder het oog moet worden gezien. Toch mag dan niet van de accountants verwacht worden, dat zij zich gaan verdiepen in de kwestie of de waarde-vaststelling heeft plaats gehad uit een oogpunt van going concern of van verkoop.

Voorts is spreker van meening, dat, indien latente reserves in dochter-ondernemingen worden geboekt ten gunste van de verlies- en winstrekening van de moeder-maatschappij, dit tot uitdrukking moet worden gebracht.

Debater *M. Pimentel* (Holland) merkt op, dat hij niet inziet, waarom de moeder-maatschappij, indien zij een hooger bedrag dan de nominale waarde voor de aandeelen heeft betaald, in haar boeken een hooger bedrag moet afschrijven dan het totaal van de afschrijvingen in de boeken van de dochter-maatschappij.

Spreker meent, dat de dochter-onderneming moet afschrijven op haar actief en de moeder-maatschappij schrijft af door middel van de waardeering der aandeelen.

Spreker waarschuwt tegen het uitkeeren van dividend ontvangen van de dochter-ondernemingen in het buitenland en veroorzaakt door koerswinst op het bedrag van de deelname.

Opgemerkt wordt, dat de inleider niet gesproken heeft over de vervangingswaarde.

Spreker meent, dat de accountant van de moeder-maatschappij moet steunen op de rapporten van de accountants van de

dochter-ondernemingen, althans indien dit accountants zijn met een goede reputatie. Is er een eigen accountants-afdeeling, dan mag, naar het oordeel van spreker, de accountant steunen op de rapporten van deze accountantsafdeeling althans indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. dat er accountants van goede reputatie aan het hoofd staan;
2. dat het werkprogramma is opgemaakt in overleg met den public-accountant;
3. dat alle belangrijke kwesties met den public-accountant worden besproken en hij de beslissende stem heeft;
4. dat de public-accountant zulke maatregelen treft, dat de belangrijkste posten door hem of door zijn assistenten worden gecontroleerd;
5. dat de administratie goed wordt bijgehouden en er voldoende interne controle is.

Debater *Sir Basil E. Mayhew* (Gr. Br.) merkt op, dat er in vakkringen geen eenstemmigheid is over het door inleider ingenomen standpunt, dat de geheele winst van de dochter-onderneming in de jaarrekening van de moeder-maatschappij moet worden opgenomen, ongeacht of deze winst al of niet als dividend is gedeclareerd.

Spreker zegt, dat hij een warm voorstander is van het publiceren van een geconsolideerde balans en verlies- en winstrekening van het geheele concern, hoewel hij weet, dat er zeer vele praktische bezwaren zullen zijn.

Voorts merkt spreker op, dat hij het raadzaam acht, gebruik te maken van accountants uit die landen, waar de dochter-ondernemingen zijn gevestigd, omdat deze geheel op de hoogte zijn van de wettelijke bepalingen aldaar.

Wat de uitvoerige publicatie betreft, is spreker van oordeel, dat het dikwijls geopperde bezwaar, dat de concurrentie dan te wijls wordt, niet zoo belangrijk moet worden genoemd.

Debater *Thomas Keens* (Gr. Br.) is van meening, dat de controle van het geheele concern, niet in één hand behoeft te zijn.

Debater *H. Sénéchal* (Frankrijk) brengt de fiscale zijde van het vraagstuk naar voren.

Spreker deelt mede, dat in Frankrijk de fiscale wetgeving zóó is, dat zij de gegevens in de boeken van de in Frankrijk gevestigde dochter-maatschappij niet accepteert. De moeder-maatschappij is n.l. in staat, de winst of het verlies te regelen door de hoogte van de prijzen der grondstoffen of halffabricaten. De Fransche fiscus vraagt de balans en verlies- en winstrekening van het geheele concern en stelt dan de winst van de dochter-onderneming, werkende in Frankrijk, vast, door als winstpercentage van den omzet te nemen het gemiddelde winstpercentage van het geheele concern. Er zijn diplomatieke stappen gedaan om hierin verandering te brengen en nu is deze methode even stopgezet.

Naar spreker mededeelde, zou er een afdeeling gesticht worden aan den Volkenbond, die zich met het bovenstaande zou bezighouden. Hij raadt het congres-bestuur aan, zich in verbinding te stellen met den Secretaris-Generaal van den Volkenbond, teneinde tot een regeling te komen, hoe de gecertificeerde public-accountants uit de verschillende landen in deze aangelegenheid ingeschakeld kunnen worden.

Debater *Dr. G. F. Horn* (Duitschland) wijst op de nieuwe Deutsche wet, regelende de te publiceren jaareijfers, alsmede de verhoudingen tusschen moeder- en dochter-maatschappijen, welke wettelijke bepalingen naar spreker zegt, over 1932 goed hebben voldaan.

Aan de orde komt dan het onderwerp: „The control of charges and profits of statutory undertakings in private or public ownership and the accounts relating thereto”.

Inleider: *William Cash*.

Inleider geeft een historisch overzicht van een massa wettelijke bepalingen ten aanzien van het beheer, de tarieven, en de kosten van de volgende ondernemingen: spoorwegen; waterleiding; gas; electriciteit; tramwegen; dok- en havenbedrijf; zoowel uitgeoefend door particuliere maatschappijen, als door de overheid.

Bij de spoorwegen wordt o.m. het volgende opgemerkt:

Zooals vastgelegd in de wet van 1921 worden de tarieven vastgesteld door een Tarieven-Commissie. Zeer in het kort wordt iets gezegd over eenige in gebruik zijnde grootboekrekeningen; de wettelijke voorschriften ten aanzien van de statistiek; het verslag aan aandeelhouders; etc.

Bij de waterleidingbedrijven:

De tarieven worden meestal zoo vastgesteld, dat deze een redelijke opbrengst garandeeren over het ingestoken kapitaal. Het maximum is 10 %, tenzij nog achterstallig dividend is in te halen.

Het overschot moet belegd worden in Staatsobligaties of andere beleggingen. Ook de rente en dividenden daarvan.

Dit fonds heeft als maximum een tiende van het nominale kapitaal van de onderneming. Is dit bereikt, dan komen de opbrengsten ervan ten gunste van een algemeen doel van de onderneming. Alle verdere winsten boven 10 % moeten dan dienen om de waterleiding-tarieven te verlagen.

Eenige grootboekrekeningen worden genoemd en zeer in het kort behandeld.

Een soortgelijke beschrijving wordt gegeven van de gasbedrijven.

Ook voor de electriciteitsbedrijven zijn zeer veel wettelijke bepalingen ten aanzien van de tarieven, enz. O.a. is bepaald, dat voor elke $1\frac{1}{4}$ % welke de werkelijk berekende gemiddelde prijs over een bepaald jaar is beneden den vastgestellten maximum prijs, het dividend 5 sh. percent mag worden verhoogd en voor elke 5 sh. percent dat het dividend hooger is dan het wettelijk vastgestelde dividend de bij de wet vastgestelde maximum prijs voor het volgende jaar met $1\frac{1}{4}$ percent moet worden verlaagd.

En zoo volgen dan nog opmerkingen van denzelfden aard ten aanzien van de verder hierbovengenoemde bedrijven.

De Heer *Arthur Collins* opende de discussies en stelde meerdere punten, ook reeds besproken door den inleider, nog eens nader in het licht.

Debater *J. C. Spangenberg* (Holland) gaf in het kort weer hoe in Holland de spoorwegen en de levensverzekeringsmaatschappijen wettelijk geregeld zijn.

Debater *W. B. Kcen* (Gr. Br.) geeft allereerst een uiteenzetting wat er tot het verkrijgen van een concessie gedaan moet worden en voorts hoe het systeem van tarieven en dividenden in werkelijkheid functioneert.

Debaters *F. Wilson* en *D. W. Coates* en nog eenige andere Heeren critiseren de in gebruik zijnde wettelijke voorschriften van tariefbepaling, resp. het verband van de tarieven met het uit te keeren dividend.

Debater *W. Appleton* (New Zealand) zet uiteen hoe een en ander in New Zealand is geregeld. De Gas-maatschappijen zijn veelal particuliere ondernemingen en belastingplichtig; de electriciteitsbedrijven zijn overheidsbedrijven en niet belastingplichtig. Volgens spreker verkopen de electriciteitsbedrijven ook elektrische apparaten. Zelfs het melkbedrijf is een gemeentebedrijf.

Maar, zegt spreker, New Zealand is dan ook, in tegenstelling met Engeland, een Socialistische staat.

Debater *P. J. Alban* (Gr. Br.) critiqueert de verschillende, naar sprekers meening helaas niet uniforme regelingen.

Daarna komt aan de orde het onderwerp „Accounting as an aid to commerce”.

De inleider Prof. *Wm. Annan* heeft dit onderwerp onderverdeeld in de volgende hoofdstukken, waarover hij meer of minder uitvoerig zijn meening geeft:

„Oefening in de praktijk; theorie en praktijk, kennis van „moderne administratie; de waarde van de controle; kennis van „bedrijfsadministratie (kostprijsadministratie); het verschaffen „van statistische overzichten; belastingen; afschrijvingen; specialisatie in het accountantswerk; het verrichten van research-werk, kennis van bedrijfseconomie en financiering”.

In het referaat wordt o.m. het volgende medegedeeld:

- 1°. dat de resultaten, verkregen door de grootere plaats die de bedrijfsadministratie is ingeruimd op de examens, belangrijk zijn;
- 2°. dat de accountant geschoold moet zijn in modern bedrijfsbeheer;
- 3°. dat het researchwerk, voor zooverre het tot dusver verricht is, feitelijk buiten de accountants is omgegaan;
- 4°. dat op het oogenblik in Engeland niet minder dan 700 accountants zitting hebben in den Raad van Commissarissen van circa 2500 maatschappijen.

Aan het slot van zijn betoog merkt inleider op, dat hem gebleken is, dat industrie en handel, geholpen door de accountants, nieuwe mogelijkheden uitdenken en in toepassing brengen.

Debater *Roland Dunkerley* (Gr. Br.) merkt op, dat, wat gisteren nog goed was, morgen al niet meer toegepast kan worden. Daarom heeft spreker in een concern, waarin 27000 menschen werkzaam zijn, elke 4 weken een bedrijfsverzicht, dat 4 dagen na het eindigen van elke periode gereed is. Debater breekt een lans voor de boekingsperiode van 4 weken.

Debater *Alexander S. Banks* (U.S.A.) ziet in het referaat van Prof. *Annan* een waarschuwing aan de Engelse accountants, om de bakens te verzetten.

Debater *T. Atkinson Gillespie* (Gr. Br.) merkt op, dat de accountants de bakens reeds verzet hebben. Zij bekleeden n.l. belangrijke administratieve posten in handel en industrie als controleurs en als adviseurs.

Volgens spreker is het niet voldoende alleen maar de examens te doen.

Ten aanzien van de belastingen, merkt spreker op, dat ook dit terrein de volle aandacht van de accountants verdient, ook al wordt hierover wel eens anders gedacht.

Interest behoort, naar spreker's meening, niet in den kostprijs omdat interest een vorm van winst is.

Debater *S. H. Gillet* (Gr. Br.) geeft ook zeer uitvoerig zijn meening over de tegenwoordige taak van den accountant. Het is niet meer alleen controleeren achteraf, doch ook, en niet in de laatste plaats, adviseeren.

Debater *James Polak* (Holland) merkt op, dat de titel van het referaat den inhoud niet dekt. Het is, naar spreker's meening, niet „Accountancy als hulp voor den handel”, doch „Accountants als hulp voor den handel”.

Spreker is het met den Heer *Ashworth* eens, dat de door den accountant verstrekte overzichten, accuraat, up-to-date en uiterst beknopt moeten zijn. Deze werkwijze wordt in Holland steeds meer geapprecieerd.

Spreker meent dan ook, dat niet alle gegevens verstrekt moeten worden, die Prof. *Annan* in zijn referaat opsomt. Niet alle gegevens moeten, naar spreker's meening, aan de bedrijfsleiding worden voorgelegd, doch alleen die gegevens, die afwijken van het normale. Daarom moeten eerst deze „normalen” a.d.z. normale-kostprijs; normale-capaciteit; normale-kosten; normale-omzet; enz. worden vastgesteld.

Daarna is het niet de taak van den accountant om lijsten te geven van debiteuren, die allen op tijd hebben betaald; van afdeelingen, die hun productie hebben gehaald; enz., doch is het de taak van den accountant lijsten te geven van debiteuren, die achterstallig zijn; van afdeelingen die beneden de normale productie zijn gebleven; van verkoopen tegen lagere prijzen; enz.

Debater *F. J. B. Gardner* (Gr. Br.) merkt o.m. op, dat er voor gewaakt moet worden, dat de a.s. accountant, die toch vooral een practisch mensch moet worden, niet te veel geladen wordt met theoretische kennis van allerlei aard, waardoor de practijk in het gedrang zou komen.

Voorts is spreker het niet eens met den inleider, waar deze zegt, dat het effect van een advertentie-campagne met juistheid te bepalen is.

Debater *F. O. Tilley* (Gr. Br.) merkt op, dat het een „aid to commerce” zou zijn, indien de aandeelhouders, door betere rapporten van de accountants, wat meer werden ingelicht.

Debater *John Myers* (Gr. Br.) meent, dat de inleider twee functies met elkaar verwardt. N.l. de accountant als controleur en bewaker van de belangen van de firmanten, resp. aandeelhouders en de accountant als „business-doctor”.

De inleider staat op het standpunt, dat de accountant ook tot taak heeft, steeds oog te hebben, niet alleen voor de verbeteringen in de administratieve-verantwoording, doch ook voor nieuwe mogelijkheden bij het doen der zaken en het uitoefenen van het beheer. Hoewel spreker toegeeft, dat de accountants zeer veel ervaring opdoen bij de dagelijkse uitoefening van hun beroep in verschillende zaken, meent hij toch, dat zij er angstig voor moeten waken, dat zij de hun gegeven opdracht niet overschrijden. Door overschrijding van de opdracht nemen zij een verantwoordelijkheid op zich, die zij niet kunnen dragen en kunnen zij in conflict komen met de bedrijfsleiding.

Debater *G. T. B. Fall* (Gr. Br.) brengt naar voren, dat er naar zijn meening twee groepen van a.s. accountants onderscheiden moeten worden, n.l. zij, die publie-accountant willen worden en zij, die in handel, industrie of bankwezen werkzaam zullen zijn.

Spreker wil ook de opleiding daarop gericht zien.

Debater *W. F. Edwards* (Gr. Br.) merkt o.m. het volgende op:

„Te dikwijls wordt er gedacht, dat controleeren en belastingwerkzaamheden de belangrijkste functies van den accountant zijn. Niets moet worden nagelaten om aan te toonen, dat de accountant niet alleen kan assisteren bij, doch ook werkelijk „deel kan hebben aan het beheer ten voordeele van den handel „en de gemeenschap”.

en voorts, dat in Engeland meer en meer door de colleges van Commissarissen het nut wordt ingezien om in hun midden een accountant op te nemen.

Naar spreker's meening moest men de „finance-manager” (hiermede wordt op den accountant gedoeld) zeker zoo zorgvuldig uitkiezen als de „sales-manager”.

De Voorzitter van deze zitting, de Heer *C. J. Shiells*, President van „the Society of Accountants in Edinburgh”, sprak over het feit, dat men in den laatsten tijd nogal eens afgaf op de academische opleiding.

Spreker vond dit jammer, want zegt hij, hoe men er ook over moge denken, men zal het er over eens moeten zijn, dat de man met academische opleiding, geleerd heeft zelf te denken en dit is zeker nu noodig, nu het arbeidsterrein van den accountant zich steeds meer uitbreidt.

BELASTINGVRAAGSTUKKEN

Red. P. K. NIEKERK

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

OMZETBELASTINGWET 1933

De rechtmatige trots, welke ons vroeger vervulde wanneer wij er op konden wijzen, dat ons land deze uitverkoren belasting der Middeleeuwen niet kende, behoort thans tot de vergane glorie. Met ingang van 1 Januari 1934 heeft ons land zich geschaard bij de groep van landen, welke in de overdracht van goederen een belastbare handeling wenschen te zien.

Uit belastingwetenschappelijk oogpunt is van een omzetbelasting naar onze meening weinig goeds te zeggen. Een zwakke rechtvaardiging er van als corrigerende verteringsbelasting zou mogelijk zijn bij een stelsel, dat in hoofdzaak steunt op de elementen van het draagvermogen. Ons belastingstelsel kent echter al reeds zooveel van dergelijke correcties, dat aan een nieuwe correctie waarlijk geen behoefte bestond; bovendien doet de omvang der omzetbelasting deze rechtvaardiging volkomen in het niet verzinken.

Ontbreekt de rechtvaardiging, niet echter de oorzaak, namelijk een berooide schatkist. Het is ook deze oorzaak welke indertijd onze lotgenooten tot de invoering eener omzetbelasting heeft genoopt. Van de Europeesche landen, welke thans een omzetbelasting kennen, noemen wij: Duitschland, Frankrijk, België, Italië, Oostenrijk, Hongarije, Joegoslavië, Polen, Roemenië en Portugal; alle belligerenten van den wereldoorlog.

Hiermede openbaart zich echter ten aanzien van ons land onmiddellijk een verschil met de genoemde landen. Terwijl voor genoemde landen de invoering der omzetbelasting verklaard kan worden als een oorlogsnawee (de datum van invoering ligt meestal tussehen 1921 en 1923, met uitzondering van Duitschland, welk land reeds tijdens den oorlog tot een omzetbelasting besloot), ontbreekt voor ons land deze verontschuldigende omstandigheid. Uit dit oogpunt bezien, behoort Nederland niet thuis bij deze groep.

De Europeesche landen, welke thans bij ons weten geen omzetbelasting kennen, zijn: Engeland, Denemarken, Zweden, Noorwegen, Spanje en Zwitserland. Het is wel merkwaardig dat van deze landen er slechts één is, dat zijn prijzen nog in goudwaarde uitdrukt. Overigens valt het op, dat deze groep in hoofdzaak de neutrale landen van den laatsten oorlog omvat; van deze is ons land dus het eerste geweest, dat naar een middel als de omzetbelasting gegrepen heeft.

Ten aanzien van enkele punten willen wij de wet hier nader bezien. Het eerste punt raakt een bedrijfseconomische kwestie.

De eenmalige heffing van het verhoogde percentage bracht als consequentie mede, dat in de samenstellende factoren van den kostprijs geen omzetbelasting aanwezig mocht zijn, aangezien anders een dubbele heffing zou plaats vinden. Niettemin heeft de wetgever de vrijstelling (al of niet via restitutie) ten aanzien der kostprijsfactoren beperkt en wel tot de grond- en hulpstoffen. Voor de vrijstelling der laatste, welke een latere concessie van den Minister geweest is, wordt in par. 7 der Uitvoeringsresolutie een nadere verklaring gegeven:

a. grondstoffen zijn de stoffen, welke bij het vervaardigen in het eindproduct overgaan;

b. hulpstoffen zijn alle niet duurzame stoffen, die bij het vervaardigen worden verbruikt zonder in het eindproduct over te gaan. De omstandigheid „verbruikt worden” wordt ook geacht te bestaan, indien de stoffen niet bij een enkel gebruik, doch eerst na eenige malen te zijn gebruikt, binnen een beperkt tijdsverloop teniet gaan.

(Wordt vervolgd)

J. C. SPANGENBERG